

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Quæstio III. De Vniversalis aptitudine & Prædicbilitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

SUPPONEBAT 3. Objectum in statu intentionali ita multiplicari in plures formalitates realiter distinctas, utpote in pluribus realiter speciebus sensibilibus representatas, sicut de facto multiplicatur in vocibus sive scriptura: Voces enim sunt signa conceptuum interiorum, unde sicut distincta, realiter est vox Animal, & distincta Rationale, ita etiam in mente, objectum Animalis, distinctum erit ab objecto Rationalis. Ceterum ut hæc multiplicatio ejusdem objecti in mente per plures formalitates realiter distinctas sit præcisiva, debent prædictæ formalitates non representare totum objectum neque se habere sicut voces Synonymæ, quæ plures exprimunt idem objectum, cum tamen plus Una non significat quam alia. *Hoc suppositum*

NON SATISFACIT. Quia contra illud faciunt argumenta quæ superius sunt formata Notato tertio, quæ hoc præcipue intendunt ut inquirant. Unde acquirit intellectus jus per plures distinctas species impressas noscendi idem objectum, si illud non habet in se tam actualem quam virtuale multiplicatam, quam tamen negat Izquierdo (ut fertur) non admittendo distinctionem virtuale. Deinde cum universale fabricandum per species impressas non sit ipsamet species expressa, sed illud quod representat illa species: Ergo & præcisio objectiva, licet inferat conceptus distinctos realiter, tamen etiam attendi debet ad ipsum objectum quod illæ representant, quod objectum si excludit distinctionem virtuale, quomodo partibilitatem illam sui, per distinctos realiter actus se representantes patietur, quod item est fundamentum, ne distinctæ realiter species & phantasmata ita se habeant, ac se habeant, cum plures voces Synonymas representant. Denique ad salvandas præcisiones objectivas, secundum statum quæstionis hujus attendendum est non tantum ad notitias distinctas realiter, sed etiam ad idem realiter objectum: quæ attendentia ad idem realiter objectum, hic non explicatur cum illi distincti realiter actus, non identificentur in aliquo tertio actu realiter, cum tamen præcisiones objectivæ inferant identitatem realem suarum Formalitatum. Quando autem dicit prædictus Professor se admittere aptitudinalem quandam distinctionem in objecto, ad hoc ut possit aliter quam sit in se representari in mente, posseque illam vocari in latiori significatione virtuale distinctionem: quando inquam id dicit, videtur tandem relabi in sententiam nostram, licet præexplicarit usum specierum impressarum, deservientem præcisionibus objectivis, quem etiam nos non negamus.

DICES cum eodem. Etiam supposita virtuali distinctione negari non potest quod præscindendo aliquam formalitatem in objecto, ab alia realiter ipsi identificata, non attingatur

tunc objectum ut est in se; hæc autem attinentia objecti aliter quam sit in se, non potest commodius salvari, quam dicendo, quod objectum in se quidem indivisum, divisum tamen ac multiplex realiter appareat in mente per plura phantasmata. Virtualis autem distinctio, quia relinquit illam identitatem ac simplicitatem realem, non videtur evadere hanc sequelam, quod scilicet de eodem objecto, verificentur realiter duo contradictoria.

RESPONDETUR. Concedo quod in præcisione objectiva attingatur objectum aliter quam sit in se actu, licet non aliter quam sit in se virtualiter: si enim virtuale multiplicatam non haberet, nec præscindi posset: etsi præscinderetur fieret tunc cognitio erronea & falsa, quia difformis objecto. Concedo quidem quod interveniant tunc temporis distincta realiter phantasmata, sed ex præsupposita. Ut dixi Notato tertio multiplicatam virtuale. Et certe si objectum illud est indivisum, divisum tamen realiter apparet, ut asserit objiciens, omnis præcisiva cognitio, falsa erit & affinget multiplicatam realem formalitatibus, non habentibus multiplicatam realem. Neque tamen in nostris principiis de eodem objecto verificabuntur duo realiter contradictoria, idque ex eo: quia Animal v. g. pro statu illo intentionali spectatum, & præcisum objective, in sensu reali est idem cum Rationali, si idem realiter: Ergo non infert duo contradictoria realia.

QUÆSTIO III.

De Universalis Aptitudine, & Prædictabilitate.

Siquidem universale, est unum aptum inesse multis, cum jam de illius unitate egerimus, tractandum restat de ejus aptitudine. Hinc

PRÆMITTO 1. *Duplicem esse aptitudinem.* Quandam Positivam, quandam Negativam. Negativa aptitudo est, negatio repugnantiae ad aliquid. Positiva autem aptitudo est inclinatio & appetentia alicujus. Rursus hæc non repugnantia negativa, si concipiatur cum naturali inclinatione ad aliquid, vocatur aptitudo naturalis, qualis est aptitudo in igne, ut eat sursum; si verò conjungatur cum possibilitate quidem ad aliquid, sed contra suam inclinationem, vocatur aptitudo inquieta, qualis est in lapide non repugnantia ad motum sursum, licet ille potius vergat deorsum. Denique si hæc non repugnantia, conjungatur indifferentiae, vocabitur aptitudo neutra, & sic ad albedinem & nigredinem paries, habet aptitudinem neutram, seu indifferentiam.

PRÆMITTO 2. *Si rigorose loqui vellemus, ad significandum aptitudinem negativam, non satis commodus terminus usurpatur: Negatio repugnantiae seu non repugnantia. Ratio est, quia repugnantia*

tia est quid negativum, ex modo communi usurpandi, idem enim sonat repugnare hoc alicui, quod non convenire, non aptati, non consentire, quod si repugnare, est quid negativum in presenti, addita illi negatio, velly non, hoc ipso jam non exprimet, negativum aliquid, quia duæ negationes faciunt unam affirmativam, adeoque non erit quid commodum, ad significandum aliquid negativum, sed in hac difficultate, quæ est circa phrasim, loquendum cum multis.

PRÆMITTO 3. *Communitè auctores non requirunt aptitudinem aliquam Positivam, sed solam Negativam ad universale; certè enim Sol & Luna aliæque incorruptibilia, non habent positivam inclinationem ad multiplicationem suorum individuum, aliàs violentum esset Soli, quod non sit multiplicatus individualiter, & tamen, Sol & Luna, sunt naturæ universabiles.*

PRÆMITTO 4. *Possè adhuc poni aliam Positivam, aliam Negativam aptitudinem.* Negativa Aptitudo erit indeterminatio ad unum. Positiva autem stabit in ordine ad plura, illorumque appetentia.

PRÆMITTO 5. *Divisos esse Auctores in decidenda Quæstione præsentis, aliqui enim licet dicant unitatem formalem universalem non esse à parte rei, sentiunt tamen aptitudinem universalem, esse à parte rei; aliqui autem & unitatem, & aptitudinem debitam universali, negant à parte rei reperiri.*

DIFFICULTAS I.

An detur à parte rei aptitudo Naturæ universalis?

DICENDUM I. *Si nomine aptitudinis nihil aliud intelligas, nisi in inferioribus carentiam prædicati, impediens multiplicabilitatem, talis aptitudo datur à parte rei, nemine cogitante.* Eadem Conclusio, sic formatur: Si nomine aptitudinis intelligas, hoc, quod individuum, possit habere sibi simile individuum, item quod unum inferius, possit habere aliud simile inferius, talis aptitudo datur à parte rei.

PROBATUR I. Quia id non à meo intellectu pendet, quod Paulus sit similis Petro, nec à meo intellectu hoc pendet, quod careat Petrus prædicato impediens, ne simile sibi in natura individuum habeat, ergo non à meo intellectu pendet descripta aptitudo.

PROBATUR 2. Licitum est argumentari ab actu ad potentiam, ergo & ab actu ad aptitudinem. Ergo cum detur actu nemine cogitante multiplicitas individuum v. g. dabitur eorundem & aptitudo ad multiplicari, nemine cogitante.

PROBATUR 3. Independentè à cognitione creata, vel habet Deus vim multiplicativam hominis, vel non habet; si non habet, ergo à cogitatione nostra habet, quod sit omnipotens;

si habet, ergo illi multiplicativo, respondebit multiplicabile nemine cogitante, tanquam terminus multiplicativi, quod ipsum multiplicabile, est prædescripta aptitudo. Ergo sicut hoc multiplicabile datur nemine cogitante, ita & prædicta aptitudo, dabitur nemine cogitante.

DICENDUM 2. *Prædescriptam aptitudinem, non esse sufficientem ad universale formaliter.*

PROBATUR I. Unitas convenientiæ non est sufficiens ad universale, ergo nec aptitudo dicta, illius enim convenientiæ est quasi radix aptitudo prædescripta: Ergo multò magis illa ipsa aptitudo, non debet esse sufficiens ad universale.

PROBATUR 2. Aptitudo proxima ad prædicari, non habetur nemine cogitante, proximè enim evadit natura prædicabilis, jam depurata à differentiis: Ergo nec prædicta aptitudo, quæ habetur nemine cogitante erit sufficiens ad universale, ut ita proportionentur inter se, (cum nihil obstat) aptum esse, & aptum dici.

PROBATUR 3. Aptitudo universalis formaliter debita, est illius differentialiter constitutiva, proindeque nulli alteri debita, jam autem aptitudo prædicta, convenit & singularibus, ut habeant simile sibi singulare.

DICENDUM 3. *Si nomine aptitudinis intelligas, potentiam quandam actuabilem per plures differentias, nemine cogitante condistinctam à singularibus & differentiis, talis aptitudo non datur nemine cogitante.* Ita Suar. d. 6. Met. f. 4 n. 12.

PROBATUR I. ex Suar. Aptitudo illa posita à parte rei, in uno individuo, vel est existens, vel non existens; si non existens, ergo nec est à parte rei; si existens, ergo singularis & individua, consequenter non dicit capacitatem ad plurificari.

PROBATUR 2. Non datur distinctio ex naturæ rei. Ergo nec potentia actuabilis nemine cogitante condistincta differentiis.

PROBATUR 3. Si daretur aptitudo, quæ esset potentia quædam actuabilis per plures differentias, illa aptitudo & esset idem realiter cum natura humana singulari, ut supponitur, & non esset idem, ut probatur: si enim esset idem realiter, cum natura humana singulari, etiam singularitas in sensu saltem reali, deberet dicere aptitudinem ad esse in multis; sed non dicit, quia hoc ipso non esset singularis. Sequela probatur à pari. Quia est idem animalitas cum rationalitate, verum est in homine, etiam animalitatem ratiocinari in sensu reali, ergo etiam si idem est realiter, singularitas & aptitudo, verum erit in sensu reali; singularitatem dicere aptitudinem ad plurificari. Quod totum in hoc fundatur, quia quando aliqua sunt idem realiter cum exclusionem virtualitatis, in ordine ad prædicta primò intentionalia, tunc quidquid convenit uni formalitati, debet convenire & alteri in sensu reali saltem.

RESPONDEBIS. Ex adjuncto convenire singularitati, ut sit apta inesse multis.

CONTRA. Ei quod alicui est essentialia, nec ex adjuncto oppositum convenire potest, quia essentialia sunt immutabilia: Ergo, cum essentialia sit singularitati, esse singulare, nec ex adjuncto poterit reddi non singularis, seu plurificabilis.

OBJICITUR 1. Quod plura individua possint sub eadem specie multiplicari, non provenit hoc ab intellectu, sed ab ipsa rei natura: Ergo & aptitudo essendi in multis, non provenit ab intellectu.

RESPONDETUR. Conced. totum, & neg. hanc aptitudinem esse sufficientem ad universale; unde etiam consequentia procedit de aptitudine prima Conclusionem expressa.

OBJICITUR 2. Quod est in multis, est aptum inesse multis, natura autem v. g. humana, est de facto in multis.

RESPONDETUR. Etiam hoc argumentum procedere de aptitudine admissa à nobis, sed tanquam insufficienti ad universale.

OBJICITUR 3. Si natura ante omnem operationem, non habet aptitudinem ad plurificari in multis, nec mea cognitione eam habere potest.

RESPONDETUR. Etiam hoc argumentum procedere, de aptitudine, de qua prima Conclusionem aptitudinem autem tertio loco positam, potest habere à nostra cognitione natura, quæ à parte rei nemine cogitante, præstat fundamentum intellectui, ut illa natura sic plurificata, cognoscatur, sine determinatione ad unum, adeoque cum aptitudine.

INFERES. Aptitudinem tertiam Conclusionem expressam, esse aptitudinem exigitam ab universali formaliter. Ratio, quia universale debet esse aptum inesse multis, & cum hæc aptitudo non sit ea, de qua Conclusionem prima, debet esse ea, de qua Conclusionem tertiam, quæ enim alia?

DIFFICULTAS II.

Deciduntur quedam ad aptitudinem Naturæ universalis spectantia.

ASSERO 1. Quod in recto aptitudo, ista sit ipsa natura, in obliquo autem dicit, non determinationem ad unum, ex supposita plurificatione.

RATIO. Quia ita explicata aptitudine, Entia sine necessitate non multiplicabuntur.

ASSERO 2. Non solum aptitudinem, adesse in multis, sed & ad existere in multis, requiri ad rationem aptitudinis debitam, universali formaliter.

RATIO. Quia essentia & existentia non distinguuntur, hinc data aptitudine ad esse in multis, debet dari & aptitudo ad existere in multis. Cæterum per prius, dicit aptitudinem ad essendum in multis. Ratio, quia ipsum esse est prius, ipso existere.

ASSERO 3. Illam ipsam aptitudinem negativam, à nobis admissam, esse aptitudinem universali debitam.

RATIO. Quia aptitudo illa debet esse proportionata universali, non est autem proportionata, nisi aptitudo negativa, quia cum universale formaliter, præscindat à differentiis, etiam aptitudo illius, debet præscindere à differentiis, à quibus cum non præscindat nisi aptitudo negativa, illa non nisi erit debita universali formaliter.

ASSERO 4. Possit hanc ipsam negativam aptitudinem suo modo dici positivam.

RATIO. Quia ipsa aptitudo negativa, in recto est ipsa natura humana, quæ est quid positivum.

DICES. Affirmationes priores sunt negationibus, & ipsum esse, hoc est, prædicata positiva, priora sunt ipso non esse, hoc est prædicatis negativis. Hoc supposito. Consideretur natura humana universalisfacta, in eo statu, in quo est prior, ex modo nostro concipiendi omni negatione, certè hæc natura, in quantum est prior omni negatione, erit distincta à natura divina, in hoc, quod natura divina, sit multiplicabilis, & non plurificabilis, universale autem & multiplicabile, & plurificabile; quod si erit distincta tunc natura universalis, à natura divina, ergo distinguetur aptitudine, ad plurificari, supponeturque eam habere, ante omnem negationem.

RESPONDETUR. Pro illo priori, non posse supponi naturam humanam universalisfactam, tamen discernetur à natura divina, ipsa connexion prædicatorum. Quia v. g. natura humana etiam sine aptitudine considerata, dicitur nexum, prædicatorum Animal Rationale, quem nexum non dicit Deus, nihilque vetat in aliquo statu intentionali, considerari naturam, prout non dicentem distinctionem à natura divina, in aliquo prædicato, in quo cæteroqui nata est dicere distinctionem: & ita natura creata, pro illo priori, pro quo prius est esse naturam, tanquam quid universalis, & posterius creatam, considerata natura creata, non dicit distinctionem à Deitate, à qua tamen nata est dicere distinctionem pro statu reali.

ASSERO 5. Hanc aptitudinem ad essendum in multis debere esse realem.

RATIO. Tum quia non debet esse fictitia unitas universalis, nec fictitium universale, ergo nec aptitudo ad essendum multis, debet esse fictitia. Tum quia, si sufficeret aptitudo fictitia, etiam natura divina posset esse universale formaliter. Tum quia, si non requireretur aptitudo realis, sed sufficeret fictitia, sufficeret etiam chimærica; non enim major est ratio unius quam alterius. Hoc autem dici non potest, quia posset esse universale formaliter, id quod

quod est contradictoriū universali formaliter, quia posset fieri v. g. ex singulari universale formaliter, quod singulare, est contradictorium universali formaliter, singulareq; dicens ineptitudinem inessendi multis, si universalisaretur, diceret aptitudinem inesse multis.

DIFFICULTAS III.

De Prædicabilitate Universalis?

Uo hic specialius inquirentur, an prædicabilitas sit essentia universalis? & an universale singularisetur in prædicando? Ut utrumque decernatur.

PRÆMITTO 1. *Quod prædicabilitas, nihil aliud sit ex modo nostro concipiendi, nisi aptitudo quædam, & capacitas ad prædicari, sicut è contra prædicatio, est actus istius capacitatis & aptitudinis.*

PRÆMITTO 2. *Prædicabilitatem quandam tenere se ex parte intellectus* potentis aliquid prædicare, possetq; hæc dici prædicabilitas activa, vel si mavis dicere prædicativitas; & alia prædicabilitas, tenet se ex parte objecti, potentis prædicari; possetq; hæc dici prædicabilitas passiva, de qua hic agetur.

PRÆMITTO 3. *Prædicabilitatem passivam, in re nihil aliud esse, quam ipsam entitatem objecti, potentis assumi ad prædicationem.* Hinc eadem prædicabilitas, cum universali natura, in re, est idem; quia in re, est ipsamet natura, quæ prout est unum aptum inesse multis, est universale formaliter, prout autem est apta prædicari de multis, dicit prædicabilitatem, consequenter solis connotatis differunt.

PRÆMITTO 4. *In universalitate rationem prædicabilitatis, non esse rationem primariam.* Ratio, quia id quod fundatur in alio, non est in illo primum, sicut & risibilitas fundata in rationalitate, non est primum in homine, quod in hoc resolvitur: quia illud in quo aliquid fundatur, debet esse radix ejusdem, adeoque continere eminenter perfectionem illius fundati, & insuper continere suam, prædicabilitas autem fundatur in ipso Esse, prius enim est esse, postea dici, consequenter prædicabilitas, non erit quid universale.

PRÆMITTO 5. *ex Hurt. d. 3. Log. f. 1. Actus intellectus dupliciter spectari posse.* 1. Ut respiciunt objectum, illudque denominant, unà cum potentiis, cognitio enim, & cognitum denominat, & cognoscentem. 2. Ut se mutuo respiciunt actus, sicut discursus respicit iudicium, iudicium autem respicit simplicem apprehensionem. Ex his duobus respectibus duæ consequuntur denominationes, in casu quo formatur universale; ex primo respectu: resultat deno-

minatio universalis, quia actus respicit objectum repræsentans communem rationem pluribus; ex secundo respectu, resultat denominatio prædicabilis, verè enim illud objectum potens est prædicari, & actus prædicativus, respicit actum ponentem objectum, in statu proxime prædicabilis.

Quod attinet ad hoc: an prædicabilitas sit de Essentia universalis.

ASSERO 1. *Accepta prædicabilitas pro eo quod dicit in recto, est de Essentia universalis Metaphysici.*

RATIO. Quia nihil est magis de essentia universalis Metaphysici, quam illius Entitas, prædicabilitas autem pro eo, quod dicit in recto, importat naturam, ut dictum.

ASSERO 2. *Accepta prædicabilitas pro forma- litate conceptibili per modum capacitatis ad prædicari, non est de essentia universalis Metaphysici.*

RATIO. Tum quia, quod non est de ratione definitiva alterius, nec est de essentia illius, definitio enim fit per Essentialia; jam autem per prædicabilitatem, non definitur universale Metaphysicum. Tum quia dici, non est de Essentia esse, hoc ipso enim non esset dici, sed esse. Ergo & prædicabilitas non erit de essentia universalis Metaphysici, utpote quæ est de linea dici. Tum quia Essentiâ non datur aliquid prius in universali Metaphysico, nempe ipsum esse; non enim ideò est aliquid, quia dicitur, sed ideò dicitur, quia est.

ASSERO 3. *Prædicabilitatem esse Passionem universalis Metaphysici, si sumatur pro prædicta capacitate.*

RATIO, quia convenit soli, & semper.

ASSERO 4. *Prædicabilitatem esse de essentia universalis Logici.*

RATIO. Tum quia universale Logicum, est unum aptum dici seu prædicari de multis, ut habetur l. Periherm. c. 5. proceditque assertum de sic definito universali Logico; sed prædicabilitas est essentia unius apti dici de multis, est enim ratio definitiva ejusdem, ergo prædicabilitas est essentia universalis Logici. Tum quia nulla esset ratio constitutiva universalis Logici, si essentia illius non esset prædicabilitas. Tum quia, si de essentia universalis Logici, non esset prædicabilitas, ideò non esset, quia est proprietas universalis Metaphysici, sed hoc non obstat, quia etiam risibilitas est proprietas hominis, & tamen risibili quâ tali, risibilitas est essentialis, universaliterque formæ, quæcunque etiam accidentariæ sunt essentialis suis concretis, hoc ipso enim jam non esset illud concretum, suntque definitivæ concreti illius, adeoque essentialis.

DICES 1. Quando concipitur natura ut communis pluribus, concipitur ut prædicabilis; sed per notitiam abstractivam, quæ est factiva uni-

versalis, concipitur natura communis pluribus, ergo concipitur prædicabilis.

RESPONDETUR. Quod tunc concipiatur ut prædicabilis natura, hoc est apta prædicari, sed non concipitur prædicabilis, hoc est definita per prædicabilitatem.

DICES 2. Præmissæ per seipsas immediate determinant intellectum ad prædicandum: Ergo & conceptus concipiens universale, seu naturam convenientem pluribus, determinabit intellectum ad illud universale prædicandum.

RESPONDETUR. Transeat totum, quia non infertur quod prædicabilitas sit de essentia universalis Metaphysici. Deinde argumentum multum probat, quia probat actuale prædicationem, esse de essentia universalis Metaphysici. Certè enim ita determinant intellectum præmissæ ad conclusionem, ut necessariò moveatur intellectus ad actuale conclusionis assensum.

DICES 3. Per unum eundemque actum natura sit universalis, & prædicabilis. Ergo prædicabilitas, est de essentia universalis.

RESPONDETUR. Neg. Conseq. quia per eandem actionem producit hominis risibilitas & rationalitas, & tamen risibilitas, est non nisi proprietas hominis, sufficitque dicere, quod prædicabilitas secundum id quod dicitur in recto, sit de essentia universalis Metaphysici.

ASSERO 5. Prædicabilitatem, de qua hic controversatur, sumi debere, pro prædicabilitate passiva, supra explicata.

RATIO. Quia prædicabilitas, de qua hic agitur, est prædicabilitas tenens se à parte universalis, jam autem prædicabilitas activa, tenet se potius à parte intellectus.

Quod attinet: An Universale singularisetur in prædicando? in hoc divisi sunt auctores, Scotus dicit singularisari universale in prædicando, & cum eo Smigl. d. 4. f. 6. idque docent consequenter ii, qui per actum confusum, docent fieri universale, consequenter per illos propositionis hujus: Petrus est animal, est sensus: Petrus est hoc animal. Alii censent, non singularisari universale in prædicando, suntque divisi, quia propositionis hujus: Petrus est animal; aliqui dicunt esse hunc sensum, Petrus est vel hoc, vel hoc animal. Aliqui hunc ponunt sensum. Petrus est vivens sensitivum. De quo

ASSERO 1. Universale non prædicari de suo inferiori, ut universale, neque ut singulare.

RATIO. Ubi in prædicatione non noscitur universale, ut universale, neque singulare ut singulare, in prædicatione, non prædicatur universale ut universale, neque singulare, ut singulare; cognitio enim illa ita reduplicativè noscens objectum, (& non quidquam aliud, quid enim illud?) debet formalisare prædicationem universalem ut universale, & singularis ut singulare; sed in prædicatione universalis de inferiori, ne-

que cognoscitur, universale, ut universale, neque singulare ut singulare. Ergo. Minor probatur experientià. Et certè non ex eo, quia repræsentatur natura præcisa à differentiis, præsentatur ut universalis: unde etiam potest præcise repræsentari natura divina sine personis, & tamen non præsentabitur tunc natura divina ut universalis, indubièque de natura sic spectata v. g. humana, potest prædicari universalitas, quod ipsum ostendit, aliam esse formalitatem universalitatis reduplicativè sumptæ, & aliam formalitatem naturæ secundum se.

ASSERO 2. Quando fit prædicatione universalis de suo inferiori, prædicari naturam secundum se.

RATIO. Tum quia ita voluit S. Th. op. 56. ubi ait, Homo secundum quod particularis, non prædicatur de Sorte, sed ipse terminus Homo, significat naturam humanam, absque omni participatione, & particulari ratione. Ergo sic prædicabit eam, non tamen universaliter, intellige ut addunt Interpretes, non distributivè.

ASSERO 3. Hoc ipso quia prædicatur natura præcisa à differentiis, prædicatur universale.

RATIO. Quia quando prædicatur unum aptum inesse multis, prædicatur universale; sed quando prædicatur natura secundum se præcise à differentiis, prædicatur unum aptum inesse multis, ergo quando sic sumpta prædicatur natura, prædicatur universale.

RESPONDEBIS. Sufficit quod hoc sit prædicatum universale, quoad modum significandi & æquivalenter.

CONTRA. Quia secundum dicta supra, non solum ex modo significandi, sed revera in illo objecto prout repræsentato, nullæ sunt differentię, & quæ in prædicatione ac in abstractione, ergo non tantum ex modo significandi est illic universale: & non tantum æquivalenter, sed formaliter non habet differentias, cur ergo non dicemus prædicari universale?

ASSERO 4. Quando prædicatur universale, non prædicari illud universaliter.

RATIO. Quia prædicari universaliter, est prædicari distributivè, & explicabiliter, per descensum, ita ut hæc propositio: Petrus est animal, explicetur: Petrus est, & hoc animal, & illud animal. Indubiè autem dictæ propositionis, non est hic sensus.

ASSERO 5. Quamvis non prædicetur universale universaliter, non singularisari tamen illud in prædicando.

RATIO. Quia licet, non prædicetur universale universaliter, prædicatur tamen natura secundum se, ergo non singularisata; non enim esset secundum se spectabilis, si esset singularisata.

COLLIGES. Non singularisari universale in prædicando, sed nec prædicari universaliter, aut ut universale, licet prædicetur natura secundum se, consequenter hujus propositionis.

Homo

Homo est animal, non erit hic sensus, homo est aliquod animal, neque, quod sit, & hoc, & illud animal, neque, quod sit vel hoc vel illud animal, sed quod sit vivens sensitivum.

Solvuntur Objectiones.

DICES 1. Quando determinatur natura ad particulare, jam non manet natura secundum se, sed in prædicatione actuali, determinatur natura ad particulare, ergo non manet secundum se, ergo nec prædicatur secundum se.

RESPONDETUR. Quando natura determinatur, determinatione primò intentionali ad particulare, non manet natura secundum se, nam determinatio primò intentionalis, est determinatio ad statum realem, & existentiam, quæ est non nisi particularium; si autem sit determinatio secundò intentionalis, potest non determinari ad unum, quia secundæ intentiones, possunt versari, etiam circa non determinata ad unum.

INSTABIS 1. Si vera est distinctio, sequitur non esse identitatem prædicati cum subiecto, quia rationis intrinsecè particularis & ad differentiam determinatæ, non potest esse identitas, cum ratione indeterminata, & præcisà à differentiis.

RESPONDETUR. Quòd si ratio determinata, fundamentaliter dicat prædicata præscindibilia à determinatione, poterit de illa verificari ratio indeterminata, conformis illi fundamentum: cui enim bono esset illud fundamentum? consequenter erit jam tunc identitas prædicati cum subiecto, cæteroqui non futura, si non adesset dictum fundamentum.

INSTABIS 2. Id debet prædicari quod inest, non inest autem animalitas præcisà. Ergo nec prædicari debet.

RESPONDETUR. Id quidem debet prædicari, quod inest, sed non eo modo quo inest, adeoque non singularisando prædicatum.

INSTABIS 3. Si non prædicatur id quod inest, eo modo quo inest, ergo modus dicendi, non sequitur modum essendi. Modus enim essendi Petri, est particularis.

RESPONDETUR. Sufficere ut modus cognoscendi, sequatur modum essendi, vel Physicum, vel Metaphysicum: sequetur modus prædicandi modum essendi Physicum, quando de Petro particulariter animal dicitur; sequetur modus dicendi, modum essendi Metaphysicum, quando de Petro, prout dante fundamentum præcisionum, prædicabitur ratio præcisà.

INSTABIS 4. In propositione illa, Petrus est Homo, non prædicatur omnis Homo, ergo prædicatur aliquis Homo; sunt enim hæc signa contradictoria.

RESPONDETUR. Natura secundum se spectata importat sola essentialia sua prædicata,

cum ergo omnis & aliquis, sint accidentaliter prædicata absolvet ab illis, quamvis in statu Physico, ab illis non absolvat. Dixi quod absolvat à contradictoriis accidentalibus, quia non abstractit à contradictoriis essentialibus. Hinc falsum est, quod Homo neque sit animal, neque non animal. Verum autem est hominem in statu abstractionis, neque esse omnem, neque aliquem, nisi nomine aliquis, uti velis etiam pro significatione naturæ præcisæ sumptæ. Quanquam immeritò assumitur, Ly Omnis & Aliquis esse contradictoria, cum Ly aliquis, sine apposita negatione possit esse non contradictorium. Hinc huic termino omnis, contradictorium est in præcisà ratione termini, Non Omnis, verumque est non omnem hominem prædicari de Petro, sed inde non sequitur aliquem hominem prædicari, quia in ista contradictione præcisè terminorum, Aliquis, habet se per modum positivi, consequenter sicut non est licitum argumentari à non esse albi ad esse nigri, ita nec à Ly Non omnis, licitum erit argumentari ad Ly Aliquis. Dixi in ista præcisè contradictione terminorum, non esse contradictoria Omnis & Aliquis, quia in propositionibus cum addito Non, contradictoria sunt Omnis, & Aliquis non.

INSTABIS 5. Si quando dico Petrus est animal, ponitur animal præcisè secundum se, ergo sensus erit, Petrus est animal præcisè secundum se.

RESPONDETUR. Quando dicitur animal præcisè secundum se spectatum prædicari, non dicitur, quod hoc ipsum debeat prædicari, sed non nisi modus ostenditur quo debeat prædicari, nempe importando sola essentialia prædicata.

DICES 2. In hac propositione: Petrus est Homo, vel prædicatur tota natura de Petro, vel aliquid illius, si aliquid ergo singularisatur; si autem tota natura prædicatur, falsa erit prædicatio, certè enim Petrus, non est tota natura.

RESPONDETUR. Tota natura humana prædicatur de Petro, secundum rationem communem spectata seu Metaphysicè, sed non tota Physicè, quia non secundum omnes rationes individuales, quæ illi in, & pro statu Physico conveniunt.

DICES 3. Si non singularisatur universale in prædicando, ergo unum & idem de realiter distinctis prædicari potest, hoc est una ratio hominis abstracta.

RESPONDETUR. Unum & idem secundum rationem communem, & Metaphysicam, de realiter distinctis prædicari potest, si enim ratio communis de distinctis realiter dici non posset, hoc ipso non esset ratio communis, licet unum & idem Physicè de realiter distinctis dici non possit; quia si verificaretur prædicatio unius realiter, de distinctis realiter, auferretur illorum distinctio realis.

DICES 4. Prædicari de alio nihil aliud est, quam unire prædicatum cum subiecto, atque ita uniendo prædicatum universale, subiecto particulari, unirentur plures naturæ, quod est absurdum.

RESPONDETUR. Cum per nos universale, non sint plures naturæ, uniri illud particulari, non est uniri plures naturas.

DICES 5. Universale nihil aliud est per nos, nisi natura abstracta à differentiis; illic prædicatur talis natura, ergo prædicatur universale.

RESPONDETUR. Concedend. totum, non nego enim, specificativè acceptum universale prædicari, sed nego prædicari quâ universale reduplicativè acceptum.

INSTABIS. Si universale quâ universale non prædicatur, non esset universale prædicabile, tanquam universale, sed hoc est absurdum, quia passio universalis, non esset prædicabilitas.

RESPONDETUR. Passio, universalis est prædicabilitas, sed non est passio, prædicabilitas, quâ universale est.

DISPUTATIO IV.

De Universalibus in particulari.

Porphyrus Apostata scripsit introductionem in Philosophiam, quæ continet cognitionem Universalium in particulari, de quibus sit

QUESTIO I.

De Numero Prædicabilium.

Numerantur ordinariè quinque Universalia, Genus, Species, Differentia, Proprium & Accidens.

DICENDUM 1. Si velis *Ly prædicabile*, impossibile esse nonnisi ad significanda prædicata essentialia & quidditativa, duo tantum sunt prædicabilia, hoc est genus, & species.

PROBATUR 1. Quia nonnisi per genus & speciem respondetur ad interrogationem quid est? prædicata autem quidditativa ista dicuntur quibus satisficit interrogationi, quid est? & ita si quærat quid est Petrus? & respondeatur est animal, erit responsio per prædicatum quidditativum; hoc est per genus; quod si iterum quærat, quid est Petrus? & respondeatur homo, erit responsio per prædicatum quidditativum hoc est per speciem.

PROBATUR 2. Quia per *ly Quid*, intelligitur id cui advenire intelliguntur reliqua: jam autem generi advenit differentia, & speciei, advenit accidens & proprium.

PROBATUR 3. Quia non potest ostendi, cui nam conveniat, Quid, aut cui convenire possit præter Genus & Differentiam?

DICENDUM est 2. Hoc nomen *Prædicabile*, non est impositum ad significanda sola prædicata Quidditativa.

PROBATUR 1. Quia in quæstione de voce, cum pluribus loquendum; communis autem sententia *ly prædicabile*, non ad sola quidditativa prædicata restringit.

PROBATUR 2. Ideo Genus & Species sunt universalia prædicabilia, quia ab inferioribus per actum præscindendum vel confusum abstrahi possunt, sed idem fieri potest cum Differentia, Proprio, Accidente. Ergo & hæc possunt esse universalia Prædicabilia.

PROBATUR 3. Quia nulla necessitas est restringendi nomen hoc Prædicabile, nonnisi ad prædicata quidditativa; sicut nulla est necessitas restringendi nomen Animal nonnisi ad hominem.

DICENDUM est 3. Hoc nomen *Prædicabile*, impositum esse ad significanda tam Prædicata quidditativa, quam ad Prædicata in Quale, consequenter quinque esse Prædicabilia.

PROBATI SOLET 1. Omne quod dicitur de alio, vel dicitur in Quid, vel in Quale; si in Quid, tunc dicitur vel in Quid de pluribus differentiibus specie & numero, & sic est Genus; vel de pluribus differentiibus numero & sic est Species; si autem dicitur in Quale, vel dicitur in Quale essentiali, & sic est Differentia; vel in Quale convertibile, & sic est Proprium; vel in Quale non convertibile, & sic est Accidens.

PROBAT 2. Suarez. Quidquid est in multis, vel est in illis tanquam aliquid essentiali, vel tanquam aliquid accidentali; si est tanquam essentiali, habetque se per modum partis materialis, & illud erit Genus; si verò se habet tanquam pars determinans, erit Differentia; si autem tanquam totum essentiali erit Species. Porro quod inest accidentaliter pluribus, vel est

rale